

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

metodický a informační zpravodaj HKVS

číslo 80, říjen 2023

Aktuálně:

Podzimní VOLEBNÍ sraz vodních skautů v Táboře klepe na dveře!

**Návody & praxe:
Šoupačky na P550**

Sestry a bratři,
naplno se rozjel nový skautský rok a velmi teplé a suché září nám dost omezilo tradiční splutí – ani nemůžu vyjmenovat, které všechny akce od západu na východ se rušily. Ještě že se vypouštějí rybníky před výlovem, takže Lužnice i některé další říčky na jihu Čech v říjnu jetelné byly. Teď už je ale mlha, zima, rajčata už také pomrzla a vody jsme pro letošek skoro uzavřeli. Tak snad bude zima mokrá a se sněhem, aby to přírodě i nám vynahradilo ten suchý podzim.

Zahálet ale není třeba, díky stále dokonalejším materiálům není problém strávit několik hodin na vodě i v zimě nebo dešti. Znam dokonce oddíly, které pramicemi rozrážejí slabý led a na pádla jim padá sníh. Takže pokud můžete, zkuste udělat třeba jednodenní netradiční plutí po nějaké, třeba

líné řece nebo rybníce a pilujte techniku. Nejen na tekoucí vodě se dá trénovat, vítězové mnoha kategorií letošních Tří jezů by mohli vyprávět (akce zase byla o trochu větší než v historii, závodních posádek je už tolik, že se v některých kategoriích nevejdou vedle sebe na start).

Jsou také v plném proudu přístavní, střediskové, okresní a později i krajské volební sněmy, kde volíme vedení na následující tři roky. Funkce jsou to někdy náročné a mají jedno společné – jsou neplacené, je to hodně práce a často vám za tu práci ještě někdo vynadá. Pochválí málokdy, protože když něco šlape jako hodinky, tak je to normální, co na tom chválit, že... Nezapomínejme proto i na odcházející činovníky, zaslouží si naši úctu a poděkování – i když třeba většina omladiny už vůbec nepamatuje, jak před lety vydupali místo pro klubovnu od obce, postavili loděnici vlastníma rukama atd. Ohlédnutí zpět, vděčnost a ocenění práce jsou často věci, na které se u skautů zapomíná, protože v tom ohromném kotli schůzek, výprav, táborů, účtování a budování není přece čas koukat dozadu...

A těším se s Vámi všemi na volebním srazu VS v Táboře již za pár týdnů!

CEDNÍK

- AUTOR FOTOGRAFIE: MATĚJ ŠAFRÁNEK (MATES), NAPŘÍČ PRAHOU – PŘES TŘI JEZY 2023

Zprávy z HKVS

3

Podzimní VOLEBNÍ sraz vodních skautů v Táboře klepe na dveře!

5

Lodní tesař 2024 – nauč se postavit či opravit loď

8

Šoupačky na P550

13

ZPRÁVY Z HKVS

Letos v létě jsme po mnoha letech neměli výjezdní zasedání na Vechtrovně Korno, protože Cedník byl na dlouhém pobytu mimo ČR. HKVS zasedal o prázdninách jen jeden červencový večer, to ale neznamená, že jsme zaháleli.

NOVELIZACE ŘÁDU VODNÍCH SKAUTŮ A STATUTU KAPITANÁTU

Oba dokumenty byly na programu zářijového jednání Náčelnictva Junáka. Řád vodních skautů pochází z roku 2007, částečná novela řešící jen dva články je z roku 2022. V roce 2015 začala jeho novelizace, ale ta musela navazovat na v té době připravovanou novelizaci Organizačního řádu (OŘJ), proto se přerušila. Řád vodních skautů a dále Statut Kapitanátu vodních skautů jsou dva provázané dokumenty.

V dokumentu bylo tedy potřeba vyladit po těch 16 letech docela dost věcí, upravit Řád VS podle současného znění Organizačního řádu v souladu se Stanovami, definovat vodní posádky v pěších oddílech, upřesnit některé formulace, nepožadovat Kapitánskou zkoušku tam, kde OŘJ nepožaduje vůdcovskou zkoušku, upravit hostování v Kapitanátu vodních skautů dle pravidel Řádu pro ZVOJ a další věci.

V úzce s řádem provázaném statutu Kapitanátu vodních skautů (jako právnické osoby) jsme navrhovali změnu často matoucího názvu z Kapitanátu vodních skautů na „Hlavní přístav vodních skautů“ (Junák – český skaut, Hlavní přístav vodních skautů, z. s.), aby se nepletl název HKVS – zvolení členové vedení VS, „rada“ a KVS – Kapitanát vodních skautů, právnická osoba, ZVOJ, kterou vede HKVS a přes níž účtujeme a organizujeme většinu akcí pořádaných HVKS. Starší a zkušenější si jistě pamatují Sdružení Hlavní Přístav, spolek, který v době, kdy

HKVS nemohl mít právní subjektivitu, jako právnická osoba fungoval. Proto jsme se jménem vlastně vrátili do známých vod...

Dále jsme ve statutu navrhovali opět mnoho oprav zastaralých formulací.

Oba dokumenty Náčelnictvo v našem navrženém znění téměř beze změn schválilo v prvním čtení a na prosincovém jednání Náčelnictva snad budou schválené definitivně s platností od 1. ledna 2024.

NÁVRH ÚPRAVY VODÁCKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Pokračujeme v přípravě reformy vodáckého vzdělávání, tedy v úpravě zkoušky vodáckého minima a kapitánské zkoušky (KZ). Změny jsou dvojího typu – to, co je v Řádu pro vzdělávání (ŘVČČJ) a musí schválit Náčelnictvo, a změny v kompetenčních profilech obou zkoušek, což schvaluje Výkonná rada Junáka a co je tedy operativnější. Plánované změny:

1. Zkouška vodáckého minima bude mít nově název Zkouška vodní turistiky.
2. Změny ve vstupních podmínkách – u obou zkoušek získání

čekatelské nebo vůdcovské zkoušky, uplatit bez přestávky 200 m jedním plaveckým způsobem a uplatit 10 m pod vodou bez protnutí hladiny. Ovládání základů vodácké teorie a praxe v rozsahu vodáckých doplňků skautské stezky nebude takto, ale zohledníme to v kompetencích, kam jsme některé věci doplnili (vstupní podmínky si každý kurz stanoví, jak potřebuje).

3. Podmínkou získání KZ bude dosažení kvalifikace zdravotníka zotavovacích akcí (ZZA), nebo odpovídající civilní zdravotnická kvalifikace (takto je to v současných podmínkách k vůdcovské zkoušce, kde nastanou změny, ale pro KZ se fakticky nic nemění).
4. Úprava kompetenčních profilů zkoušek a uznávání kvalifikací (není součástí ŘVČČJ, ale jen směrnice nebo vyhlášky), což právě teď finalizujeme.

Největší změnou je, že nebude nutná vůdcovská zkouška k absolvování kapitánské zkoušky a kdo potřebuje obě kvalifikace (které jsou a dále budou nutné k vedení vodáckého oddílu),

může si zvolit pořadí jejich plnění podle toho, jak se mu hodí aktuální nabídka kurzů.

Pokud změny ŘVČČJ projdou v prosinci v závěrečném čtení na Náčelnictvu, budou platné od nového roku. Věříme, že se tím usnadní získání kapitánské zkoušky pro mnoho vedoucích.

ČERVENÁČEK

Vodácké akce získaly možnost zlepšit své zajištění prostřednictvím plastového člunu Whaly 455 s 20hp motorem řízeným pákou, který pořídil ve spolupráci s HKVS JUNSHOP.

NAPŘÍČ PRAHOU – PŘES TŘI JEZY

Úspěšně proběhl další ročník závodu, kterého se zúčastnilo 229 posádek. V propusti Šitkovského jezu bylo napočítáno rekordních 1678 projíždějících lodí. Děkujeme Hvězdářovi, všem pořadatelům a pomocníkům!

SRAZY VODNÍCH SKAUTŮ 2024

Na jarní sraz jsme nesehnali místní tým, ale shodli jsme se, že to uděláme jako v covidovém roce

- ČLUN ČERVENÁČEK BYL NA JEDNÉ Z PRVNÍCH TESTOVACÍCH JÍZD ROVNOU VYUŽIT K NATÁČENÍ TELEVIZE.

2021 – sraz bude v Českém Vrbném, hlavní zaměření na divokou vodu (ale i tak je tam dost prostoru na další programy). O termínu jednáme, plánujeme jej na druhou polovinu května.

Podzimní sraz VS bude 8.–10. 11. 2024 v Hradci Králové.

VOLBY NOVÉHO HKVS

Volební sněm VS, který proběhne v Táboře na podzimním srazu VS, je už za dveřmi. Jak je to s delegáty a kandidaturami, kam se co posílá a kde se co vyplňuje? Podrobnosti se dočtete na webu.

- DŮKLADNÁ KONTROLA VYBAVENÍ PRO ZÁCHRANÁŘE PŘED ZÁVODEM

NEBUDE DALŠÍ NAVIGAMUS?

Stále ještě nemáme pořadatele. Zdá se, že Navigamus v roce 2025 nebude, protože ho za chvíli už nepůjde stihnout. Ale rok 2025 určitě není nutností, pokud se najde pořadatel a bude chtít akci uspořádat později, i to uvítáme.

HKVS

- AUTOŘI FOTOGRAFIÍ: JANA KARAOVÁ – KULDA, DANA FISCHEROVÁ

PODZIMNÍ VOLEBNÍ SRAZ VODNÍCH SKAUTŮ V TÁBOŘE KLEPE NA DVEŘE!

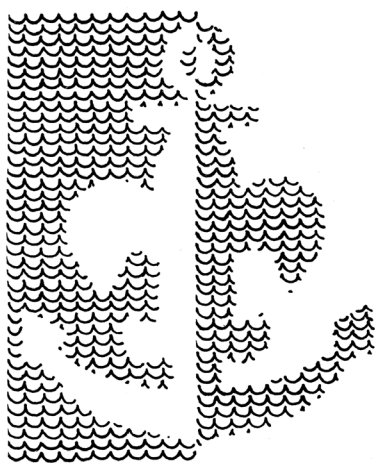
Zajímáš se o aktuální dění ve skautských „modrých“ vodách? Pak věz, že podzimní sraz vodních skautů by sis neměl/a nechat ujít! Ukáže, jakým směrem se budeme v příštích letech ubírat, protože nás čekají důležité **volby do HKVS**, ze kterých vzejde nové vedení vodních skautů.

Vše se bude odehrávat v kulisách historického města Tábor. Máš se na co těšit!

ZÁKLADNÍ INFORMACE

- **KDY:** 10.–12. 11. 2023
- **KDE:** Střední průmyslová škola strojní a stavební, Komenského 1670, 390 02 Tábor
- **KONTAKT:** srazyvs@hkvs.cz
- **ÚČASTNICKÝ POPLATEK:** 1000 Kč
- **REGISTRACE:** Registrace na sraz běží do 5. 11. 2023 na webu <https://srazyvs.skauting.cz/>

Konec registrace je stanoven tak, abychom zvládli vše zajistit, zkuste ho, prosím, dodržet. Registrace je možná i po termínu až do srazu, není však možné garantovat jídlo všem, co se přihlásí později (v určitou chvíli nahlásíme počty a v systému omezíme kapacitu jídel na nahlášená čísla).

CO VÁS NA SRAZU ČEKÁ A NEMINE?

Potkáš se se spoustou zajímavých lidí a především proběhnou **VOLBY do HKVS!!!**

Dozvíš se zajímavosti z **historie skautingu v regionu**, historii města Tábor zblízka poznáš v programech **Historie Tábora uvnitř středověkých hradeb** či **Tábor – výkladní skříň republiky**. Na vlastní pěst můžeš prozkoumat staré město během poznávací hry po Táboře kdykoliv během srazu. Adrenalin ti zvedne **Úniková hra – Cesta za okem Jana Žižky**.

Jak reflektovat oddílovou činnost a najít dobrý směr pro oddíl se dozvíš na workshopu **Sebehodnocení oddílů v praxi**. Jak si u vás v přístavu/středisku a v oddíle předávat zkušenosti a know-how a být si u toho navzájem oporou ti ukáže program **Mentoring jako přirozená věc ve skautingu**. V programu **I kapitán po krk ve vodě může vyhořet či se pod ním může prolomit led... (Psychohygieny 2.0)** můžete společně sdílet a získat nový pohled na to, jakou roli (role!) hrajete na své lodi vy, jak se v tom cítíte a zda se úspěšně nenavigujete přes syndrom služebníka k syndromu vyhoření a úplnému vyčerpání. Inspirace k podpoře roverů a jejich motivaci k aktivní činnosti ve středisku nabízí program **Rověři nad zlato**. Zkušenosti se zapojením oldskautů nabídne program **Oldskauti v oddílech a přístavech**. Při plánování činnosti oddílu se může hodit program **Sexuální výchova v oddíle** nebo sdílečící program **Jak připravit program na schůzku**.

Tradičně proběhne **Lodní komise**, zkušenostmi nabitý bude program **Jakou loď a kam s ní?**. Nauč se, **jak pečovat o své vodácké**

vybavení v praktickém workshopu.

Podzimní sraz tradičně hostí také **PLES**, na který už můžeš vybírat elegantní společenský oděv! Nezvládáš se zúčastnit celého srazu? Protanči s námi alespoň sobotní večer!

Na srazu bude mít stánek **JUN**. Pokud vytvoříš objednávku předem, zvol osobní odběr a do poznámky napiš Podzimní sraz VS v Táboře.

Sraz VS je zároveň i posledním víkendem **Kapitánského kurzu**.

Podrobný program k nahlédnutí najdete [ZDE](#).

ČÁSTEČNÁ ÚČAST NA SRAZU

Přijet na sraz bez přihlášení není možné! Chceš-li přijet jen na volby, ples nebo třeba na krátkou návštěvu, zaregistruj se v systému na příslušnou část nebo se ohlas předem na srazyvs@hkvs.cz. Zde je možné také individuálně stanovit výši účastnického poplatku.

V případě jakýchkoliv dotazů se na nás neváhejte obrátit – využijte e-mailu srazyvs@hkvs.cz.

Těšíme se na vás!

ZA TÝM SRAZŮ VIKI

VYZNAMENÁNÍ

Během loňského a letošního roku HKVS předal několik vyznamenání – medaile Bronzového bobra a Řád stříbrného bobra. Medaile Bronzového bobra je vyznamenání Junáka udělované za soustavnou aktivní činnost, přinášející rozvoj českého vodního skautingu, a to zejména při vedení oddílů a přístavů. Řád stříbrného bobra se uděluje jako nejvyšší ocenění významné a dlouhodobé práce pro vodní skauty a patří mezi nejstarší dosud platná skautská

vyznamenání. Uděluje se členům Junáka za dlouholetou, minimálně však patnáctiletou soustavnou činnost přinášející rozvoj českého vodního skautingu na poli organizačním, výchovném, programovém, osvětovém, publikačním.

MEDAILE BRONZOVÉHO BOBRA

JANA KARAOVÁ – KULDA

Kulda je známá především jako zástupkyně hlavního kapitána vodních skautů ČR, kdy tuto významnou funkci vykonávala po dvě volební období (2013-2019). V současnosti plní neméně důležitou funkci přístavné HKVS se zaměřením na vzdělávání. Od roku 2010 dosud je členkou přípravného týmu závodu Napříč Prahou – přes tři jezy, kde má na starost mimo jiné ceny pro vítěze, zajištění sponzorů a propagaci.

Vedle toho přednáší na mnoha kurzech a lesních školách. Je

jednou z hlavních pořadatelek pravidelného půlročního Srazu vodních skautů.

Především je však již od roku 2013 šéfredaktorkou Kapitánské pošty. Díky její práci má tento elektronický časopis velkou odbornou i metodickou úroveň. Podařilo se jí udržet vysokou kvalitu tohoto periodika nejen všech vodních skautů v České republice, ale čtenou i na Slovensku.

VOJTA ŘÍDKÝ

Za své více než 15ti leté působení v oddíle Neptun Znojmo se z něj stala jedna z nejvýraznějších osobností oddílu a celého přístavu, což vedlo k jeho zvolení i opětovnému potvrzení jeho mandátu jako kapitána přístavu. Prosperita přístavu Neptun Znojmo, stále rostoucí členská základna. Vojtova velká profesní, skautská odbornost i vodácká odbornost jsou zárukou toho, že přístav Neptun Znojmo má dnes nezastupitelnou roli v kulturním, společenském a sportovním životě Znojma. Úzká spolupráce s vodáckým centrem Stará vodárna je prospěšná pro rozvoj skautingu ve Znojmě a okolí. Tato spolupráce je na úrovni nejbližších kamarádkých vazeb stále prohlubována. Díky trpělivé mravenčí práci pro přístav se Vojtovi podařilo nejen vytvořit pevné základy 1. oddílu vodních skautů, ale zajistit i rozvoj dalších oddílů, přátel a podporovatelů pro fungování celého přístavu. Kvalitní zázemí pro rozvoj oddílů, technické i finanční zajištění pro činnost oddílů vyžadují především velkou práci a mnoho dobrovolnické práce pro druhé.

DAVID GROS – KRTEK

Krtek je významnou osobností přístavu Neptun Znojmo, která se podílí na jeho rozvoji, a vedoucím oddílu Plavčíků. Kromě toho je významným vodáckým instruktorem, organizátorem akcí

a vedoucím vodáckého centra Stará vodárna. Důvodem pro udělení medaile Bronzového bobra je však především jeho obrovské zapojení do pomoci lékařům a záchranářům v dodávání ochranných pomůcek – roušek a plášťů v době koronavirové krize, která zasáhla naši zemi v roce 2020. Těto dobrovolnické práci obětoval obrovské množství času a energie. Na nejvyšší úrovni organizoval distribuci materiálu a šití roušek i plášťů. Významným způsobem tak přispěl k dobrému jménu vodních skautů ve Znojmě.

VAŠEK ZEDÍNEK

Vašek od roku 2013 zastává funkci kapitána Přístavu RETRA Brandýs nad Labem. Zasadil se o přidělení dotace na nákup vyřazených unimobuněk a koordinoval dokončovací práce při jejich rekonstrukci, aby mohly následně sloužit jako oddílové klubovny. Realizoval projekt „Skautští lodímistři“, jehož hlavním cílem byla výroba dvou lodí P550. Na výrobě se mohli podílet všichni členové přístavu, čímž získali cenné zkušenosti z oblasti výroby a laminování lodí. V roce 2017 převzal funkci Krajského kapitána Středočeského kraje. Zajišťuje komunikaci a informovanost napříč přístavy a vodními oddíly v kraji. Vašek působí zároveň jako instruktor na Kapitánské lesní škole VS, kde je garantem oblasti Jachting.

MICHAL TARANT – MAJKL

Majkl byl vůdcem celostátního setkání vodních skautů Navigamus 2022. Svým nasazením, sestavením kvalitního týmu a výdrží, kdy došlo kvůli pandemii covid k odkladu o rok, se mu podařilo zorganizovat skvělý jubilejní desátý ročník Navigamu.

Mimo to bývalý místonáčelník Junáka, předseda okresní rady okresu Most a vedoucí střediska.

JAN CHLAD – HONZÍK

Honzík velmi dobře a zodpovědně vykonává funkci přístavného 4. oddílu vodních skautek „FRAM“ v Jablonci nad Nisou. Získal s oddílem úspěchy při skautských závodech – například při Svojsíkově závodu, Třech jezzech, SKARE, pěvecké soutěži „O Jizerskou sovu“ a dalších. Působil jako instruktor na Kapitánské lesní škole. Jedná za vodní skauty v záležitosti realizace nové loděnice.

ZUZANA POZLOVSKÁ – PUMPA

Pumpa je členkou přístavu Neratovice, začínala již jako žabička, postupně se podílela na vedení posádky a oddílu. Čekatelskou kvalifikaci získala absolvováním ČLK vodních skautů Námořní akademie r. 2003. Jako úspěšná absolventka byla zařazena mezi servisní tým nejprve jako elév, později jako tajemník kurzu, přednášející a řádný lektor. Skautské vzdělání si zvyšovala až k instruktorské kvalifikaci a OČK Metodika skautské výchovy. Díky svému zaměření na metodiku byla po několik období aktivní volenou členkou Hlavního kapitanátu VS, postupně převzala vedoucí roli ČLK NA.

Díky osobním zkušenostem i zapojení frekventantů NA pomáhala vytvořit Mod/kré stránky pro vlčata a žabičky (vodáckou přílohu

Světýlka) a zejména Plavby Čolka a Žabky, vodáckou variantu stezky pro vlčata a žabičky. Již několik let vede ČLK Námořní akademie.

KATEŘINA HYŠKOVÁ – YTOŠA

Ytoša v rámci přístavu Maják Liberec již více než deset let pracuje s oddílem vlčat, který dovedla do celostátního kola Závodu vlčat a světlušek. Zároveň se podílí na organizaci přístavních akcí. Několik let je také předsedkyní revizní komise přístavu.

a celkově věnuje rozvoji skautských závodů a myšlenek na celostátní úrovni.

Rozhlédněte se kolem sebe! Vidíte někoho, kdo soustavně aktivně pracuje, je či byl dlouhá léta oporou vašim oddílům či přístavům a podílí se tak na rozvoji českého vodního skautingu? Nebo aktivně působí jinak? Návrh může podat kdokoli z vás, popř. přes jednotku sdružující VS (středisko, přístav)! Mnoho bratrů a sester by si vyznamenání, jako poděkování za práci zasloužilo, ale to musí někdo udělat. Ten někdo je ten, kdo je zná,

někdo z jejich oddílu, jejich odchovanci či činovníci ze středisek a přístavů – ti nejlépe vědí, kdo by si tuto formu poděkování zasloužil.

Podívejte se do [článku](#) na Křižovatce! Pomůže vám s výběrem toho pravého ocenění a poradí, jak správně napsat zdůvodnění návrhu. Najdete v něm také rovnou odkazy na příslušné formuláře a přehled, kam jaké návrhy posílat, kdo je schvaluje a uděluje a případné řádové dny, kdy se vyznamenání předávají.

ŠIŠULE

● AUTOR FOTO.: MICHAL JANATA – KALICH

ŘÁD STŘÍBRNÉHO BOBRA**OLDŘICH PEŠINA – OLDA**

Olda je úspěšným kapitánem oddílu, který pod jeho vedením vyrostl z malé vodní družiny ve více než šedesátiletý oddíl se silnou základnou roverů a dospělých členů. Je také aktivním námořním jachtařem a je ochotný podporovat svým vedením a zkušenostmi námořní expedice cizích oddílů. V současné době je jedním z hlavních strůjců rozvoje skautského jachtingu, který od roku 2015 podporuje také jako lektor u kapitánských zkoušek.

Olda také mnoho let zajišťuje na celostátní úrovni závody SKARE a Wiking RACE. Dále dlouhodobě pracuje v lodní komisi HKVS

NEZTRAŤ PŘEHLED ANI V NADCHÁZEJÍCÍM ROCE! DIÁŘ VODNÍCH SKAUTŮ 2023/24 - NYNÍ K OBJEDNÁNÍ

Je možné objednat Diář VS, který skvěle pomůže při organizaci času v následujících měsících.

Diář VS vychází v kompaktním formátu A6 s měkkými deskami, díky čemuž bude vždy po ruce. Kromě týdenního diáře až do prosince 2024 obsahuje metodickou přílohu s materiály, které pomohou nejen s přípravou vodácké akce, výchovnými cíli VS, plachetními pravidly či orientací na českých vodních cestách.

Diář je možné objednávat **do 31. října 2023, 18:00** na adrese [zde](#).

Orientační cena je ca 130 Kč za kus, konečná cena se odvíjí od

počtu objednaných kusů (upřesníme po ukončení objednávek společně s platebními informacemi).

Doručení je možné na [Sraz vodních skautů v Táboře](#), či na vlastní adresu (poštovné činí 70 Kč).

Potvrzení objednávky a platební instrukce očekávejte v e-mailové schránce po ukončení objednávky.

Případné dotazy směřujte na autora Diáře, Erika ze 4. přístavu, na e-mailové adrese: pavel@skaut.cz.

LODNÍ TESAŘ 2024 - NAUČ SE POSTAVIT ČI OPRAVIT LOĎ

Chceš vdechnout znovu život starší lodi, nebo třeba jednou postavit novou? Oplachtit pramici nebo kánoe? Naučit se práci se dřevem nebo laminátem? Pak právě pro Tebe je určen tento výběrový kurz.

Již jedenáctý ročník kurzu se bude konat na ověřeném místě, na Sečské základně, na přelomu srpna a září. Máme pro vás celkem pět tematických celků:

1. Základní programem bude opět stavba dřevěné lodi metodou sešij a slep. Tak jako každý rok i letos budeme pokračovat s dostavbami a strojením lodí vzniklých v minulých letech, takže účastníci uvidí a budou se moci účastnit staveb ve všech fázích. Dále je v nabídce

vedle modelů z minulých ročníků (určitě prolistujte [minulé pozvánky](#)) zahájení stavby některého z těchto zajímavých plavidel: rodinnou plachetníčku [Oonagh](#), dvojmístný mořský kajak [Chesapeake Sport Tandem](#), veslici/plachetnici [SEI 14](#), paddleboard [Kaholo](#), skládací kajak [Backsplash](#) a samozřejmě tradiční české [maňásky](#).

2. Dokončení lodi tak, aby mohla na vodu, měla plachty a krásně vypadala. Budeme tedy nově vyrábět ploutve, kormidla a takeláž. Můžeme také na Vaši loď instalovat různá potřebná udělátká a navlékat lana, dokonce můžeme okrajově zabrousit do povrchové úpravy, a to doslova.
3. Oprava lodi, kterou poznamenal

čas nebo náročné cesty – dřevěné či laminátové lodi můžeme zacelit rány v trupu nebo vyměnit jiné poškozené prvky.

4. Výroba vlastního dřevěného pádla byla jednou ze základních dovedností tradičních vodáků. I dnes je to výzva pro všechny, kteří už nějakou loď mají nebo se zatím do stavby vlastní lodi nechtějí pouštět a přitom by v rámci kurzu rádi realizovali vlastní projekt.

5. V případě zájmu pomůžeme **oplachtit Vaši P550** takeláží [Černá eskadra](#) a případně ji osadit lubovnými latěmi.

Pokud nám bude přát počasí, rádi bychom v rámci kurzu vyzkoušeli již dokončená plavidla, což může být zajímavá možnost

se svézt na méně běžných modelech lodí – ať jsou poháněné plachtami, pádly jednoduchými či dvojitými.

Samozřejmě budou součástí kurzu i teoretické přednášky a debaty, které se provozují hlavně při a po jídle a po večerech poněkud volnější formou, ale bez ztráty odbornosti. Tak jako předchozí ročníky, je náš kurz otevřen i pro neskautskou veřejnost a rodinné příslušníky.

Tak neváhejte a přihlaste se, kdo chcete proniknout do tajů stavby a úpravy vlastní lodi. Po zkušenostech z minulých ročníků je omezen počet účastníků, abychom se Vám mohli opravdu plně věnovat.

ZÁKLADNÍ DATA

- **TERMÍN:** pátek 23. srpen – neděle 1. září 2024
- **PŘIHLAŠOVÁNÍ:** do 5. 6. přes webový formulář, nebo do naplnění kapacity deseti stavitelů a 5 lodí
- **ZÁKLADNÍ CENA:** 3 700 Kč
- **MÍSTO:** Seč, základna pardubické Sedmičky
- **KONTAKT:** Hvězdář – tel. 603 965 184, hospodar+tesar@hkvs.cz
- **WEB S PODROBNĚJŠÍMI INFORMACEMI:** <https://vodni.skauting.cz/hkvs-hlasi/lodni-tesar-2024>

● **AUTOR FOTOGRAFIE:** ELIŠKA NOVÁKOVÁ – KARKULKA

CENA SE VŠEMI DETAILS

Cena zahrnuje základní materiál, náradí, vzdělávací materiály, spartánské ubytování a skromnou stravu. Zároveň pokud by nám po kurzu zůstala významná částka, tak přebytek poctivě vrátíme – akce je plánovaná jako nezisková. Pro neregistrované v Junáku – českém skautu je cena 4 900 Kč. V této ceně kurzu **nejsou** zahrnuty další náklady vztahující se na materiál a výkresy nutné jen pro tvoji **vlastní loď** – u nové lodi se podívejte na orientační kalkulace z roku 2021 v [Kapitánské poště na str. 21](#), u rekonstrukcí a přestaveb záleží na plánu prací (vedle konkrétních výdajů za účast vlastní

lodi vybíráme 100 Kč za každý den, kdy se na ní bude reálně pracovat). Celkové kurzovné bude určeno přesně podle tvých požadavků. Máš-li o kurz opravdu zájem a jen cena ti nedovolí účastnit se, napiš Hvězdáři – zkusíme něco vymyslet.

Jsmo otevřeni rodinnému skautingu – nemusíš přijet sám a své milé nechat doma. Místa pro návštěvy bude dost a kolem Seče je krásně. Za doprovod budeme vybírat od dospělých 600 Kč/den, za děti 2–5 let 150 Kč/den a za děti 6–10 let 400 Kč/den.

HVĚZDÁŘ

● **AUTOR FOTOGRAFIE:** ELIŠKA NOVÁKOVÁ – KARKULKA

MOD/KRÉ STRÁNKY

Mod/kré stránky jsou vodácké přílohy dětských skautských časopisů – Světýlko a Skaut-Junák. Přílohou je dostávají všichni dětští odběratelé těchto časopisů, registrovaní v jednotkách registrovaných s označením „vodní“.

Pokud vaše děti přílohy časopisů nedostávají, překontrolujte v systému SkautIS, zda je Vaše jednotka označena jako „vodní“, a pokud ano, reklamujte věc v TDC, které pro HKVS zajišťuje distribuci Mod/krých stránek: tdc@skaut.cz.

Všechna čísla najdete ke stažení na webu <https://vodni.skauting.cz/modkre-stranky>.

CO NAJDETE V ŘÍJNOVÉM ČÍSLE?

Pro vlčata a žabičky jsme si připravili nápomocné body k přijetí nováčka v oddíle. Mimo to se pobaví nad tím, jak Čolek s Žabkou popletli názvosloví lodi. Pro skauty a skautky je připraveno číslo o potápění.

ŠKVRNĚ A VEŽÍR

ČOLKA A ŽABKY PRO VODNÍ VLČATA A ŽABIČKY 4/2023

Ahoj kluci a děvčata,

Je to tady! Chvění v břiše, napětí a nedočkavost... Z čeho? Nový skautský rok je naplno tady a s ním přijdou do oddílů nováčci – kluci a holky, kteří se chtějí přidat k mnoha dobrodružstvím, která budete na vodě nebo podzemím zažívat. Bude letos celoroční hra? Jaká? Kam pojedeme na vodě nebo podzemím vypravu? Otázek se tu jistě honí hlavou nespočet. Protože začátky byvají pro někoho těžké zkuste společně pomoci některému z tvých nových kamarádů.

Ahoj – těšila jsem se opět na prázdninách, jmenuji se Zábka!

Vybarvi si kolečko s kotvíčkou za splněný úkol.

- Nováčkové pomůžu poznamenaní si oddílové/posádkové signály a vysvětlit co znamenají.
- Nováčkové ukáží, jak při pádování správně držet pádlo.
- Nováčkové předvedu, jak má správně nastupovat do lodi a vystupovat z ní.
- Vím, že na loď nesmím bez vesty. Nováčkové vestu předstávním a pomůžu mu správně si ji obléknout a doťahnout.

Janča ŠKVRNĚ 13

SPRÁVNÝ BORT

MELÍČ

LEVÝ BURT

PŘĚD

HLAVIČKA HÁČKA

PLOUTVIČKA KOMORA

PŘĚD

LAVIČKA ZADKA

Zakroužkuj, co bych si měl vzít s sebou:

Ahoj – jsem Čolek a po cestě jsem zapomněl, kde máme mít přístři schůzku. Pomůžeš mi? Projdi bludiště a z písmen, na která cestou slápněš, poskládaš odpověď.

16

zpívala Majdalena

Z paměti kapitána

Žlutá ponorka

Když nám vtulovali do hlavy, že všechno, ale úplně všechno vynalezli Rusové (Lomonosov zákon zachování hmoty, Jablochkov žárovka, Polunovo lokomotiva, Možajskij letadlo...), Karikoval jsem to žlutou ponorkou zpodobou asi takto:

BEATLES

Yellow submarine

Je sámský čelovek, je inženýr specialista, je příslušník vojenského námořnictva, jak by překonal okrajem.

Je pastorek žlutý parochod, žlutý parochod, žlutý parochod, žlutý parochod, žlutý parochod, žlutý parochod.

Je dobře, že dnes už to nevyvolá spíše dětské chichotání a já jsem si žlutou ponorku z Trebiče, aby nám to odpuštěla.

Upozornění: Na Gran Canaria číhá na turistu skutečná žlutá ponorka, aby je za 50 € povozila 40 minut 25 m pod hladinou Atlantiku.

16

MOD/KRÉ STRÁNKY PRO VODNÍ SKAUTY A SKAUTKY 4/2023

Alja

O potápění za černoštin se lidé pokoušeli už ve starověku. Ze dne dně vynálezka, kterou purpurovou barvu, kořaly na korále, mořské houby a také spoustu jedlých a chutných potravin. Ke konci roku 360 př. n. l. cí potápění dělá než na jeden nádech. Je popisán potápěčský zvon umožňující potápění král a vojvodě Alexandr. Makedonský král a vojvodě Alexandr. Větky si takto z 392 př. n. l. osobně prohlédl zabývan pod hladinou obelohy pitaviny Tyre. Tento jeho konček se později stal vyprávěním o Alexandrově pozorování mořské říše ze skleněného skla. Při pozorování skleněným dnem čtunu nebo při potápění či smorčování během dovolené lze i v současnosti udatel nečekaný objev. V roce 1996 našel jeden belgický turista a chorváckého potápěče zachovalu antickou sochu aletta. Její čtyřmi lety byla v řeckého ostrova přezkoumána objevena římská obelohy loď s nákladem 6000 amfův, jejichž záchování obsah je nyní vědecky zkoumán.

Majdalena

Dnešní Mod/kré stránky jsou touto událostí inspirovány.

Janča ŠKVRNĚ 13

17

64. během americké občanské války, nasadili řízení okující charlestonský přístav S Hanley poháněno osmi ú klikou s lodním šrouhem dlouhým bídě nálož. se potopit podřadilo, ale rky zabyla mlá. Její rok r. 1996 a vyzvednut r. 2000.

14

Ke zkoumání mořských hlubin navrhl a sestavil francouzský profesor Piccard člun **batyškov**, pancéřovou kabínu s plováckým plněním kapalinou malé hustoty. V r. 1960 dosahl jeho člun Trieste dna Mariánského příkopu v hloubce téměř 11 km. Dnes se ke zkoumání dna a vraků ve velkých hloubkách (také trosk Titanu a Titaniku) užívá dálkové řízených mořských dronů.

Střeženým pokladem jsou i vojenské informace. V srpnu roku 2000 havarovala v Barentsově moři sovětská atomová ponorka **Kursk** (po dvou vybuchích v torpédové komoře klesla do hloubky 108 m). Část přetříchů nějaký čas čekala ve tmě, chladu a vyducháném vzduchu, ale ruské, tehdy sovětské úřady udělaly tajily a zprvu odmítly norskou a americkou pomoc. Když konečně daly souhlas s ponorem záchranného týmu Britů, bylo pro každého ze 118 členů posádky pozdě. Nastěti nedošlo k výbuchu jaderného reaktoru.

Hledíme teď a tady. Pokladem mohou být i obvyčejné odpady, když přestanou být odpadem, pokudáme je čistá a zdravá příroda. Zúčastněte se světové akce Clean Up The World (Uklidíme svět). Letos je **World Cleanup Day 16. září 2023**. A jak už to s poklady bývá, nezáleží na tom kdy, ale že. My vodáci se na lodi dostaneme tam, kam jiní ne, a o to je naše pomoc vlastní a bližním cennější!

Vyzvedávání pokladů můžete sehrát i v **bazénu** potápěním pro předměty na dně (použijte předměty, které vodě neušpiní a plaváčka nepodřídí, kupt' gumové posilovací kroužky).

15

VODNÍ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA ČČK
VZS ČČK PRAHA 6, P.S.

PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY

5. A 12. 12. 2023, OD 20:00

**BAZÉN SPORTCENTRA SUCHDOL
ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA
PRAHA 6**

Staň se
VODNÍM
ZÁCHRANÁŘEM

**KURZ PROBIHÁ
OD LEDNA DO ČERVNA,
CENA KURZU 7.000 Kč. PRO
PŘIJEŤÍ DO KURZU JE NUTNĚ PLNĚ
ZVLÁDNUŤÍ MINIMÁLNĚ JEDNOHO
PLAVECKÉHO ZPŮSOBU.**

WWW.VZS-PRAHA.CZ

Poslechni o co jde

SHARE YOUR EXPERIENCE

WV WV
RESCUE SEMINAR
2024

Omrkni událost

VODÁCKÉ CENTRUM ZNOJMO
Stará Vodárna

- 6. - 8. 4. 2024
- Seminář pro aktivní vodáky, guidy, lektory, instruktory, průvodce, vedoucí skupin.
- Zaměřeno na záchranu, bezpečnost a první pomoc na divoké vodě.
- Více info a přihláška na centrumvodarna.cz
- Sdílej své zkušenosti.
- Připrav si téma.
- Poznej podobné lidi.
- Uč sebe, uč druhé, diskutuj, ...
- Potkáš tu témata točící se okolo: techniky pádlování, riskmanagementu, záchranných technik a spoustu dalšího.

ŠOUPAČKY NA P550

Na výzvy několika kapitánů a kapitánek se znovu po šestnácti letech v Kapitánské poště vracím k tématice šoupaček na pramice, hlavně na loď P550. Občas ohledně přidělování šoupaček na loď slyším různé názory, od těch, že je to super přes ty, že to na ten (krátký) puťák ani nemá cenu až po názory, že vrtat jakékoliv díry do pramice je téměř svatokrádež.

Jaké s tím máme zkušenosti my u nás?

V našich oddílech jsou tradicí putovní tábory, kam kromě kánoí bereme vždy i pramice. Na tak zvané „vlnatky“ se na tábor na jednotlivé „vlny“ dna vždy přiděly podélné latě, šoupačky, a po táboře pak zase odstranily. Od té doby, co má náš oddíl v lodním parku i loď P550, bereme samozřejmě na tábory i je. Tyto lodě však mají pro putování (s bagáží i bez) po českých a slovenských řekách jednu zásadní nevýhodu – v nejnižším místě kýlu je zároveň vyústění ploutvové skříně. Tím je dáno zeslabení v nejnižším místě, a dojde-li (a nejpozději po zhruba dvou táborech většinou

● UKONČENÍ ŠOUPAČEK NA ZÁDÍ PŘED KOMOROU

dojde) k probroušení kýlu, není prakticky možné uspokojivě místo opravit (zalepit), aby ploutvová skříň měla svou funkci a zároveň do lodi neteklo. Naše první pramice dopadly tak, že otvor pro káču měly po několika letech celý přelaminovaný a na plachtění

jsme je již nemohli používat. Proto jsme i na P550 zkusili přidělat šoupačky. A doteď máme stále ještě pramici, která byla vyrobená v roce 1996 a byla od té doby až do předloňska na každém táboře a stále jezdí.

Jako nejvhodnější nám vycházejí šoupačky připevněné po obou stranách kýlu od přídi až těsně před zadní komorou. Na přídi jsou šoupačky uchyceny 100 mm dlouhými vratovými šrouby M10 přímo k bortu (aby nebyla porušena přední komora), do kterého je pro zesílení zespoda vložena správně silná a zahnutá kulatina (asi nejjednodušší je najít vhodný kus větve tl. 4-5 cm a tu ohoblovat). Svrchu máme kloboukové matky, aby na přídi nebyly ostré konce závitů s matkami. Latě jsou dále ke dnu šoupačky upevněny vratovými šrouby M6 ve vzdálenostech zhruba 90 cm od sebe; poslední pár vratových šroubů je umístěn těsně před zadní komorou. Vratové šrouby procházejí dnem pramice a tam jsou připevněny přes gumové a kovové položky matičkami (gumová podložka, popř.

● PRAMICE SE ŠOUPAČKAMI PO ZCELA VYSCHLÉ OTAVĚ 2017...

kombinovaná podložka, která má z jedné strany gumu a je běžně k dostání, zabrání prosakování vody skrz díry na upevnění šoupaček). Opět používáme kloboukové matice, aby nedocházelo ostrými hranami např. k natržení loďáků. Latě jsme na konci dřívě ke dnu šikmo zařezávali, aby nevznikala ostrá hrana, ale pokud často při jízdě necouváte do překážek, není to nutné. Na šoupačky jsou vhodné hranoly tloušťky 25–30 mm, šíře 60–80 mm, délka je zhruba 5200 mm. Lze je udělat ze šestimetrových střešních latí nebo podobně nařezat z coulových prken.

Loďe jsou s šoupačkami o něco pomalejší, ale lépe drží směr a hlavně pramice na táborech skoro nelepíme a nemají ubroušený kýl a díry „skrzovky“ ve dně.

Mnozí namítají, že vrtáním děr do dna lodi se loď nezvratně ničí – s tímto názorem rozhodně nesouhlasím, sundání šoupaček, zatmelení děr polyesterovým tmelem a případné zbroušení je práce na hodinu a loď dle našich zkušeností nijak netrpí a nemění jízdní vlastnosti.

Pokud šoupačky zcela neobrousíme, používáme je i několik let po sobě, takže jen obnovíme díry na šrouby ve dnu lodi. Když šoupačky vyměníme, vrtáme díry nové, ne vždy se trefíme na stejné místo (vrtáme díry na otočenou loď se šoupačkami uchycenými napřed na přídi a pak postupně přes lať-šoupačku vrtáme a postupujeme směrem k zádi. Nedokážu už spočítat, kolikrát jsme se netrefili do

● DETAIL UCHYCENÍ NA PŘÍDI

● SE ŠOUPAČKAMI SE MĚLČINY PŘEKONÁVAJÍ S MENŠÍM STRACHEM O LOŤ

původních děr, také jsme určitě několikrát na táboře nalomenou šoupačku jistili dalšími vratovými šrouby. Jisté je, že šoupačky sundáváme a nandáváme každý rok a životnost našich lodí bych

odhadl určitě přes patnáct let.

Naše nejstarší „pěpětsetpadesátky“ brázdí české, slovenské i polské řeky již čtvrtstoletí...

CEDNÍK

● NEMUSÍME SE BÁT PŘETAHOVÁNÍ JEZŮ...

● AUTOŘI FOTOGRAFIÍ: DAVID SVOBODA – CEDNÍK, ARCHIV 4. OVS PRAHA

CHEEKYJAY

Hrušková dobrota

Kdyby tu tak někde rostla pizza...

U cesty k lesu roste stará hrušeň. Každý rok má spoustu malých hruštiček, které ovšem sklízí jen vosy. „Tak to tedy ne!“, řekli jsme si. A tak vzniknul následující recept.

Hrušky nakrájejte, přisypte cukr, přilijte vodu, hrstka levandule tomu jen prospěje! Vařte na mírném ohni do měkka.

Já hrušky nerad, ale až přistě navaříte kaši ze žab, nezapomeňte mě pozvat.

Soutěž „Ožrouťaroku“ - 1. místo.

A hlavně si neberte žlice! V lese jich najdete dost.

Blog pro zvědavé přírodovědce

www.cheek-yjay.com
www.facebook.com/cheek-yjayblog

Zkoumej nebo zemři!

Blíž přírodě
www.blizprirode.cz

Jupiterovy měsíce

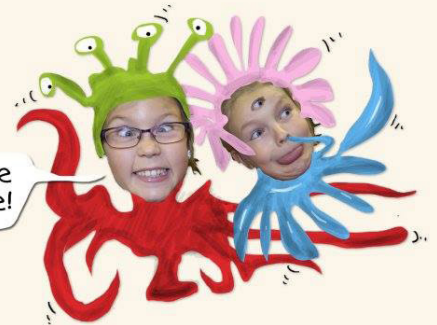
Io, Europa, Ganymedes, Callisto - Jupiterovy měsíce. Jupiter jich má mimochodem ještě spoustu, ale tyhle čtyři jsou ze Země viditelné i slabým dalekohledem. My používáme dalekohled pro pozorování ptáčku zvětšující 40x, postavený na stavivu. Budete-li je sledovat několik nocí po sobě, uvidíte, jak se jejich poloha vůči planetě mění. Je to nádherný vesmírný tanec a stojí za vidění.

31. 5. 2017 23:00

27. 5. 2017 22:30

Čus lidi, žijte blaze a někdy se stavte!

Polud chcete mít přehled o tom, co se děje na obloze a kdy můžete Jupiter pozorovat, stáhněte si někde program Stellarium. Je zdarma, umí česky a je to přesně to, co potřebujete, aby vám na obloze nic neušlo.

28. 5. 2017 22:00

1. 6. 2017 22:00

29. 5. 2017 22:00

2. 6. 2017 22:00

Barvení ořešákem černým

Ořešák černý není náš původní strom, ale můžete ho objevit lečde v parcích nebo zahradách.

Hrnec, voda, nĕjpalĕ obleĕly na batilovĕni. Vařili jsme to mĕrnĕ, asi tak hodinu.

Slupky si klidnĕ vemte, ale ořechy jsou naše!

Budete potřebovat pár hrsti slupek ořešáku.

Vodu vylĕjte zvláštĕ, jde z ní vyrobit prima inkoust.

Výsledek je mnohem lepší, než u ořešáku vlašského.

Ježkovo voĕi, to je hustý!

www.cheekyjaj.com

www.facebook.com/cheekyjajblog

Blog pro zvědavĕ přírodovĕdce

Zkoumej nebo zemři!

Blĕž přírodĕ
www.blizprirode.cz

Vařĕme rybĕ polĕvku

Přĕmĕřenĕ, přĕmĕřenĕ.

Všichni už jsou hladovĕ jako vlci, doufám, že jim to bude chutnat.

3) Vodu, sůl, pár kuliĕek pepře, kousek másla, sladká paprika, dejte vařit.

1) Ryby vykuchejte a oškrábejte šupiny.

2) Maso od hřbetu ke břichu nakrojte. Zkrátĕte tak drobnĕ svalovĕ kůstky.

Bacha na prsty, kámo.

4) Povařte tak 20 minut.

5) Slĕjte vĕvar, dejte maso trochu vychladnout a pusťte se do toho.

Hlavnĕ hodnĕ chleba!

www.cheekyjaj.com

www.facebook.com/cheekyjajblog

Blog pro zvědavĕ přírodovĕdce

Zkoumej nebo zemři!

Blĕž přírodĕ
www.blizprirode.cz

MOKRÉ DĚJINY ZEMÍ KORUNY ČESKÉ LVIII - VARY

Král Václav IV. má v české historii zčásti vlastní vinou nepříliš dobrou pověst. Když se narodil, měl už tři sestřičky a jednoho brášku rovněž jménem Václav. Ten se však dožil pouhých 11 měsíců, později následovalo ještě dalších šest sourozenců. Jejich slavnému a mocnému otci Karlu IV. nedalo moc práce dlouho očekávaného následníka českého a římského trůnu rozmazlovat a nechat rozmazlovat (to „čtvrtý“ není příjmení, to tak vyšlo, příjmení bylo Lucemburský).

Václav neměl z politiky žádnou radost. Po tatínkovi zdědil rozestavěnou Prahu, netušené dluhy, spory v říši, papežské schizma, chudnoucí drzou šlechtu a bohatnoucí drzá města.

S manželkami mu to také ne vycházelo, jednu mu potrhali psi, druhá chodila na kázání toho palčatého Husa, co se postavil proti odpustkům – jednomu z mála zdrojů krytí papežského a římského deficitu, když už se z Židů nedalo nic vyrazit ani pogromem, když se Evropou honila pandemie moru a na hranicích rachtali zbraněmi Turci.

Václav sice vládl neuvěřitelných 41 let, ale spíše jen dohlížel na to, aby se dokončilo, co táta velkokoryse rozjel.

Dal se na pití a po vzoru Háruna ar-Rašída prý chodil inkognito do pražských hospod (no, inkognito, spíše si krčmáři dávali záležet, aby nedali najevo, že vědí, s kým mají tu čest), nechal utopit vysokého úředníka Johánka z Pomuku, rozhádal se se šlechtou domácí i říšskou. Ta říšská mu odebrala titul římského krále, ta česká mu jednou pomordovala středostavovské kumpány a dvakrát poskytla domácí vězení, což pro něj znamenalo především potupu.

Z jednoho arestu prý unikl kuriózním způsobem:

Když jednoho dne roku 1394 takhle ve tři ráno přivazovala Zuzana, zaměstnankyně pražských městských lázní, k vltavskému břehu poblíž Karlova mostu služební loďku, všimla si, že k ní plave nahatý chlap. Víc, než jeho neoblečení ji překvapilo samo jeho umění plavecké.

„Odvaž to a vesluj,“ požádal, jen co se překulil do člunu, „proti proudu, pod břehem a potichu. Pak ti všechno vysvětlím a odměním se ti.“

Zuzana sice měla po šichtě, ale neznámý vypadal důvěryhodně, zámožně a nezapáchal, proto poslechla. Veslovat uměla a prý to vytáhla proti proudu až k Chuchli. Pak spolu dorazili ke kunratickému Hrádku, kde se chlapík oblečený v pouhém prostěradle prokázal strážnému nějakým prstenem, ten vykulil oči, postavil se do pozoru, zahulákal něco

nesrozumitelného a odvedl ranní návštěvu na strážnici.

Zuzana se už chystala na zpáteční cestu po proudu, když se neznámý projevil jako známý.

„Jsem Václav, král této země,“ představil se. „Jsi jistě utahaná, pojď si lehnout, ráno tě odměním.“

A odměnil. Věnoval jí lázně, skrze jejichž kabinu pod hygienickou záminkou uprchl (to se mu to rozdávalo, když patřily městu!), nechal si ji hambatou vymalovat a svůj osobní symbol ptáčka ledňáčka dal malovat v točenici čili svinutém ručníku, což povolil i celému cechu lázeňskému.

Takhle nějak to po zhruba sto padesáti letech popisuje Václav Hájek z Libočan, o němž dnes

víme, že si mnohé vymýšlel. Jisté je, že Václav IV. žil, že užíval symbolu ledňáčka v točenci, že byl dvakrát internován a že vlastnil bibli s obrázky na svou dobu až příliš odvážnými. Naprosto jisté však je, že už za jeho vlády existovaly nejen u nás veřejné lázně.

Když si účastníci křížáckých válek všimli, že machometáni se od nich liší nejen vírou, ale i vzdělaností a hygienickými návyky, začali leccos napodobovat, mj. začali užívat spodní prádlo a lázeňské služby. Už ve 13. století jsou známy lázně v Praze, Brně, Hradci Králové, později i v menších městech.

Zaměstnanci lázní, tzv. lazebníci, uměli člověka nejen umýt a usušit, ale i oholit, ostříhat, pusťit žilou, nasadit baňku, pijavici a náplast, později i vytrhnout či smolou zalepit zub.

Václavův děd Jan Lucemburský se na ně díval s despektem a roku 1330 v privilegiích pro Staré Město pražské zakázal, aby se kdokoliv

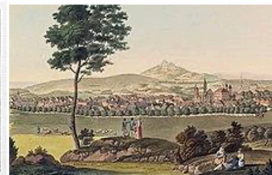
z lazebníků, barbířů, pištců nebo hudců mohl ucházet o post konšela. Právoplatnými měšťany se tak stávali spíše výjimečně a lazebnice byly někdy neprávem, někdy právem považovány za „lehké zboží“.

O to víc vynikne Hájkovo vyprávění, kterým ve své kronice lazebnice a celý cech rehabilituje.

V 16. století se někteří lazebníci už specializovali, ošetřovali raněné a dokonce jim ve svých domech poskytovali i pooperační péči a stravu. Často vystupovali jako soudní znalci u zranění nebo zabití. Ti, co do koupelí přidávali vonné

byliny a masti, si všimli léčivých účinků různých minerálních vod (později i bahna) a začali se k minerálním pramenům stěhovat, zrodilo se vyhlášené lázeňství českých zemí. Příhoda s opařeným chrtem Karla IV. vedoucí ke vzniku patrně nejznámějšího lázeňského komplexu zřejmě pravdivá není, ale zápisy o využívání teplých minerálních pramenů k léčení na našem území jsou datovány už od 15. století. Karlovy Vary ale prvními nebyly, protože k nim byl pralesem v podhůří Krušných hor špatný přístup (husitské války se jich ani nedotkly). Své dobré jméno získaly Vary společně s dalšími českými lázněmi až kurýrováním urozeného panstva zraněného válkami renesance a tou třicetiletou. Jejich věhlas rostl s Teplicemi a mladšími lázněmi Mariánskými, Františkovými, Konstantinovými a mnoha dalšími.

Jak už jsme několikrát připomněli, do zemí Koruny české voda nepřitéká, leč odtéká. Zejména českou kotlinu, ale i moravské úvaly můžeme připodobnit ke kastrolu se škráloupy vychládajícího poridge. Na okraji škráloupy vyvěrá to, co předtím vsáкло hluboko ke dnu kastrolu, cestou rozpustilo kdejakou sůl s koření a někde dole se ohrálo. Zkrátka – minerální prameny vyvěrají podél horských pásem a zlomů. Dnes je pod českými a moravskými horami lázní habaděj:

Lázně Aurora, Bechyně, Bílina, Bludov, Dubí, Františkovy Lázně, Hodonín, Jáchymov, Janské Lázně, Jeseník, Karlova Studánka, Karlovy Vary, Karviná, Klimkovic, Konstantinovy Lázně, Lázně Bělohrad, Lázně Bohdaneč, Lázně Kynžvart, Lázně Libverda, Lázně Toušeň,

Lipová-lázně, Luhačovice, Mariánské Lázně, Lázně Mšené, Náchod, Osečná, Ostrožská Nová Ves, Poděbrady, Pozlovice, Skalka, Slatinice, Teplice, Teplice nad Bečvou, Třeboň, Velichovky a Velké Losiny.

Česká lázeňská města byla vždy rekreačními středisky evropské smetánky, zejména po napoleonských válkách se zde při cucání minerálních vod a becherovky připravovaly důležité mezinárodní smlouvy a hlavně města

západočeského lázeňského trojúhelníku bohatla z pobytu VIP.

Původní ubytovací zařízení byla přestavěna v paláce, rostly kolonády, zastřešovala se vřídla a pekly lázeňské oplatky.

Kdo v Evropě něco znamenal, strávil alespoň jednu lázeňskou sezónu v některých českých lázních. Nejen, že to platí i dnes v éře Karlovarského filmového festivalu a nechtěného vlastnictví půlky Varů a Teplic ruskými zbohatlíky, ale platilo to i v době znárodněného lázeňství padesátých let 20. století, kdy kupř. nej-nej-nej- karlovarský Grandhotel Pupp dostal

za úkol reprezentovat socialistické lázeňství pod novým názvem Grandhotel Moskva.

Dobová anekdota říká, že se při jedné státnické návštěvě ve Varech zaběhl soudruh Stalin. Teprve soudruh Kim Ir Sen sdělil ochrance, že pepi-papa-pipi-pupu, což v podobě Pepi papá pipi v Puppku znamenalo: Josif Vissarionovič si pochutnává na kuřátku v Grandhotelu Moskva.

VEZÍR

PŘÍŠTĚ: PLAVÁRNÍCI

AKTUÁLNÍ TERMÍNKA

3.–5. 11. 2023	ČLK Seals – zkouškový víkend	Pardubice
10.–12. 11. 2023	Podzimní sraz VS	Tábor
16.–19. 11. 2023	ČLK VS Námořní akademie – závěrečný víkend	Plzeň
24.–26. 11. 2023	Kapka HKVS – 4. víkend	Cheb
26.–29. 4. 2024	Skare	Rozkoš
10.–12. 5. 2024	ČLK Seals – zkouškový víkend	
16.–25. 8. 2024	ČLK Seals – táborová část	
23. 8. – 1. 9. 2024	Lodní tesař	Seč
18.–22. 9. 2024	Eurosea	Znojmo
28. 9. 2024	Napříč Prahou – přes Tři jezy	Praha
1.–3. 11. 2024	ČLK Seals – zkouškový víkend	
8.–10. 11. 2024	Podzimní sraz VS	Hradec Králové

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

METODICKÝ A INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ HKVS
ČÍSLO 80, ŘÍJEN 2023, ISSN 2695–1649

Vydává Hlavní kapitanát vodních skautů pro vnitřní potřebu.

Aktuální číslo Kapitánské pošty i archiv starších čísel včetně verzí pro tisk je k dispozici na webu vodni.skauting.cz/kapitanska-posta. Kapitánskou poštu dostávají e-mailem ti, co se přihlásili k jejímu odběru vyplněním formuláře na webu. Pokud si přejete být zařazeni do databáze, vyplňte svůj e-mail v příslušném formuláři. Pokud si nadále nepřejete eKP na svůj e-mail dostávat, stačí napsat na: odber-kp-pdf+unsubscribe@hkvs.cz.

MOKRÉ A MODRÉ STRÁNKY

Jsou vodácké přílohy dětských skautských časopisů – Světýlko a Skaut. Přílohou je dostávají všichni dětské odběratelé těchto časopisů, registrovaní v jednotkách registrovaných s označením „vodní“. Informace najdete na webu vodni.skauting.cz/modkre-stranky, kde si je můžete i stáhnout.

Příspěvky, postřehy, připomínky, informace, pozvánky či fotky zasílejte na adresu: kp@skaut.cz.

Do tohoto čísla přispěli: Václav Bartuška, Anna Cimbálová – Viki, Vladimír Cvrček – Vezír, Eliška Ebelová – Šišule, Jan Fischer – Hvězdář, Klára Klinderová – Škvrně, Pavel Savin – Erik, David Svoboda – Cedník, HKVS

Fotografie uvnitř čísla: Dana Fischerová, Michal Janata – Kalich, Jana Karaová – Kulda, Eliška Nováková – Karkulka, David Svoboda – Cedník, Matěj Šafránek – Mates

Foto na titulní straně: Jan Mikis

Redakční rada: Jana Karaová – Kulda, Klára Klinderová – Škvrně, David Svoboda – Cedník, Miroslav Havlík – Mira

Korektury: David Svoboda – Cedník • **Sazba:** Klára Klinderová – Škvrně